

Prasa źródłem wiedzy

Scenariusz zajęć z zakresu edukacji medialnej

Pomoce: przykłady czasopism skierowanych do konkretnego adresata (kobięcych, dziecięcych...) oraz periodyków (dzienniki, tygodniki), słowniki j. polskiego, słowniczeki o prasie dla każdego ucznia, zestawy ćwiczeń.

Cele dydaktyczne:

Uczeń:

- Wyjaśnia pojęcie prasy.
- Wykazuje różnice między gazetą i czasopismem.
- Określa rodzaje czasopism (przykłady).
- Rozumie podstawowe terminy prasowe.
- Omawia budowę czasopisma i artykułu.
- Prezentuje twórców gazety (wymienia członków zespołu redakcyjnego i wie, czym się zajmują).

Przebieg zajęć:

1. Próba odpowiedzi na pytania:
 - Skąd czerpiemy informacje o bieżących wydarzeniach?
 - Czym się różni gazeta od czasopisma?
2. Wyjaśnienie pojęć zawartych w „Słowniczku”.
3. Praca w grupach.
Każda grupa otrzymuje różne gazety i czasopisma. Grupy mają określić:
 - Jak często się ukazują?
 - Dla kogo są przeznaczone (adresat).
 - Określają zawartość i rodzaj czasopisma (treść, tematykę).
4. Prezentacja efektów pracy.
Wnioski wpisują do tabeli

CECHY	GAZETA	CZASOPISMO
Częstotliwość ukazywania się		
Adresat		
Zawartość		
Rodzaj (ze względu na tematykę treść)	Informacyjne	Publicystyczne, muzyczne, sportowe, filmowe, motoryzacyjne, itp.

5. Odpowiedź na pytanie: kto tworzy gazetę?
Jak dzieli się redakcja? (redaktor naczelny, dziennikarz, sekretarz redakcji, korektor, łamacz) – załącznik: „Słowniczek”.

ZAŁĄCZNIK

SŁOWNICZEK

PRASA

gazeta <rodzaj wydawnictwa ciągłego, ukazuje się częściej niż raz w tygodniu, najczęściej codziennie - w rozumieniu wszystkich dni roboczych>.

czasopismo <publikacja periodyczna, ukazująca się w pewnych odstępach czasu, wydawnictwo ciągłe, mające stały tytuł, ustaloną szatę graficzną, a także niezbyt często zmieniający się format i objętość. Zawiera materiały wielu autorów i określoną tematykę. Potocznie za czasopisma uważa się publikacje od tygodnika wzwyż, te wydawane częściej nazywamy gazetami.>.

tabloid <sensację, afery i skandale ceni bardziej niż rzetelną informację. Artykuły są zazwyczaj bardzo krótkie, opatrzone dużą ilością fotografii. Zdjęcia zdecydowanie dominują nad tekstem. Tabloidy nazywane są także: bulwarówkami lub brukowcami>.

BUDOWA PISMA:

kolumna <strona, stronica gazety, czasopisma>.

szpalta <pewna liczba wierszy, dostosowana do wysokości kolumny, stanowiąca kolumnę lub jej część; strony czasopisma, książki z wydrukowanym na nich tekstem. Każda strona (kolumna) gazety podzielona jest pionowo w szpalty. Ilość i szerokość szpalt w redakcyjnej i ogłoszeniowej części gazety może być różna>.

layout <szablon, wzorzec, stały układ kompozycyjny strony publikacji (także okładki i obwoluty), powtarzający się we wszystkich kolejnych numerach danego czasopisma, narzucający publikacji unikalny charakter i wyróżniający spośród innych pozycji tytułowych. W jego skład wchodzi m.in.: wielkość marginesów, krój i wielkość pisma, kolorystyka całości, elementy graficzne powtarzające się w całym piśmie, artykuły inne stałe i niezmiennie szczególne>.

BUDOWA ARTYKUŁU

nagłówek <napis umieszczony nad tekstem; górna, wyodrębniona, tytułowa część pierwszej kolumny czasopisma>.

lid (ang. lead) <to część artykułu lub informacji prasowej (zazwyczaj pierwszy akapit tekstu), wyróżniona graficznie grubszą czcionką lub kursywą. Lid jest skrótem informacji, omówieniem komunikatu, jak również zachętą do dalszej lektury>.

REDAKCJA

redaktor naczelny <odpowiada za całość czasopisma (dziennika lub innego periodyku). Osoba odpowiadająca za kształt oraz zawartość czasopisma. Redaktor naczelny kieruje także pracą zespołu dziennikarzy, często odpowiadając także za ich przyjmowanie i zwalnianie>.

dziennikarz <osoba zajmująca się przygotowaniem i prezentowaniem materiałów w środkach masowego przekazu - prasie, radiu, telewizji, internecie>.

sekretarz redakcji <organizuje pracę całej redakcji, zatwierdza do druku wszystkie strony. Utrzymuje także kontakt z czytelnikami, odpowiadając na ich listy, meile>.

łamacz <osoba zajmująca się tworzeniem obrazu strony, umiejętnie łączy tekst i grafikę (zdjęcia, obrazki), by powstał spójny, estetycznie wyglądający obraz, mieszczący się na stronie>.

korektor <osoba czytająca próbne odbitki drukarskie, robiąca ich korektę, czyli poprawiająca błędy>.

stopka redakcyjna <miejsce, w którym imiennie wymienione są osoby tworzące gazetę. Oprócz nazwisk dziennikarzy w stopce redakcyjnej znaleźć możemy także telefon kontaktowy do redakcji oraz adres www>.

INNE

chochlik drukarski <figlarny (ale i złośliwy) duszek, sprawca błędów, które przeszły niezauważone przez sito korekty i ujawniły się dopiero w gotowej publikacji poligraficznej, kiedy to na usunięcie ich jest już za późno i trzeba ogłaszać sprostowanie lub drukować erratę (poprawkę). Do ulubionych zabaw chochlika należy przestawianie liter w nazwiskach tak, aby brzmiały one szczególnie obraźliwie, tworzenie nieistniejących adresów pocztowych, podmienianie cen produktów, godzin pracy, dat, numerów stron itp., fałszowanie danych technicznych, zamienianie miejscami podpisów pod zdjęciami, ukrywanie nazwisk autorów itd>.

kaczka dziennikarska <wiadomość nieprawdziwa, zmyślona, plotka>.